

спричинити за собою негативні наслідки. Таким чином, автор вважає, що досить ефективною методикою, яка застосовується в даному випадку невеликими компаніями, є створення фіксованого каталогу цін на послуги, що надаються, що включає в себе тимчасові трудовитрати. Так, при отриманні замовлення компанії можуть досить швидко провести етап планування, знаючи види робіт по проекту, які необхідно виконати, а також їх вартість та часові витрати.

У малому бізнесі при здійсненні управління проектами надзвичайно важливими є такі галузі знань, як управління комунікаціями та управління зацікавленими сторонами. Дана особливість пов'язана з тим, що виконання проектів в малому бізнесі має сильну залежність від рішень і вимог замовника. Саме від того, наскільки вірно і в повній мірі вони будуть визначені, а також наскільки швидко буде передаватися оновлена інформація між сторонами, безпосередньо залежить успіх проекту.

В даний час спостерігається тренд до підвищення значущості управління змінами в проектній діяльності. У разі малого бізнесу, особливістю якого є висока ймовірність виникнення додаткових робіт в зв'язку з оновленням вимог замовника, а також з активно трансформується зовнішнім середовищем, слід зазначити, що для проектного менеджера навик управління змін

В даний час спостерігається тенденція до підвищення значущості управління змінами в проектній діяльності. У випадку малого бізнесу, особливості якої є висока вірогідність виникнення додаткових робіт у зв'язку з оновленням вимог замовника, а також з активно трансформується зовнішнім середовищем, слід зазначити, що для проектного менеджера навик управління змін є надзвичайно важливим і значимим.

Як було відзначено вище, у малому бізнесі штат співробітників сильно обмежений, а кількість ініційованих проектів може бути досить великим. Так, можна відзначити, що дуже важливо вибрати співробітників, спираючись на їх професіоналізм та вміння працювати в команді. Періодично треба проводити заходи для того, щоб команда відчувала себе згуртованим колективом. Невеликий штат співробітників у малому бізнесі – одночасно і перевага, і недолік. З одного боку, якщо в невеликому колективі склалася атмосфера недовіри і відсутня єдність, то проблема вирішити досить складно, тоді як у великих компаніях вона може бути вирішена переміщенням тих чи інших співробітників в інші відділи, філії. З іншого боку, при правильному управлінні невеликим штатом співробітників у малому бізнесі може стати яскравим перевагою. Для цього потрібна увага з боку менеджменту для всіх членів команди, їх психологічних особливостей, характеру. Індивідуальний підхід до кожного члена команди, а також проведення невеликих заходів по її згуртуванню і підтримці взаємного інтересу сприятиме формуванню позитивної корпоративної культури та підвищення ефективності реалізації проектів.

Таким чином слід зазначити, що управління проектами в даний час активно знаходить застосування в малих підприємствах, сприяючи його розвитку та розширенню, проте для того, щоб проектний менеджмент був дійсно ефективним, необхідно детально аналізувати діяльність компанії, відрізнити операційну діяльність від проектною та адаптувати методи проектного управління з урахуванням особливостей, характерних для малого бізнесу.

Література:

1. Гонтарева І.В. Управління проектами: підручник / Гонтарева І. В.; Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 444 с.
2. Лановська С.Є. Особливості проектного управління на підприємствах сфери малого бізнесу // Актуальні проблеми авіації і космонавтики. – 2011. – Т. 2.– № 7. – С. 81–82.
3. The Top Ten Project Management Trends for, 2016 – [Електронний ресурс] URL: – <https://www.strategyex.com/~media/Files/Public-Site/US/POVs/Top10PMTren>.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

О.І. Продіус, к.е.н., доцент

Н.А. Бойко, студент

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса

Сьогодні в Україні проектне управління стало однією з найбільш обговорюваних тем в сфері управлінських технологій, причому не тільки в середовищі керівників підприємств і економістів, а й психологів і соціологів. Причиною цього можна вважати практично підтверджену ефективність використання коштів і технологій. Грамотне управління проектами на основі сучасних інформаційних технологій і моделей управління проектами дозволяє на 15–20-відсотків скорочувати непродуктивних витрат і економити від 15 до 30% часу. З іншого боку, дослідники сучасного управління все більше говорять про вплив на ефективність процесів «людського фактора».

Основу соціологічного аналізу проектного управління складають дослідження в області малих груп, командної роботи і комунікацій в процесі управління. У психології та соціології даються найрізноманітніші визначення малої групи. Система критеріїв, що дозволяють визначити це поняття, розроблялася в роботах Д.Картрайта, А.Зандера, Т.Ньюкома, Ш. Бюлера, Р. Мертона, Г. Діркса, М. Шерифа і К. Шерифа, Ф.Оллпорта, Л. Десева .

Управління проектом являє собою методологію організації, планування, керівництва, координації трудових, фінансових і матеріально-технічних ресурсів протягом проектного циклу, спрямована на ефективне досягнення його цілей шляхом застосування сучасних методів, техніки і технології управління для досягнення певних результатів за складом і обсягом робіт, вартості, часу, якості і задоволення учасників проекту [1, 2]. Проект – це комплексне, що не повторюється, захід, обмежений за часом, бюджету, ресурсів. Відмінними рисами проекту є: наявність певного результату, спрямованого на задоволення вимог замовника; чітко визначені часові рамки виконання і унікальність.

В економічно розвинених зарубіжних країнах управління проектами виділилося в особливий вид професійної діяльності. Зараз важко назвати хоча б одну світову компанію з відомим ім'ям, яка здійснювала б свої проекти без Project Management. У всьому світі спостерігається перехід від реалізації окремих проектів до проектно-орієнтованим організаціям. Методи проектного управління, широко поширені за кордоном, все частіше застосовуються і в Україні. Українські менеджери стикаються зі специфічними соціальними бар'єрами, в подоланні яких значну роль відіграє соціологія. Якщо технологічна складова управління проектами являє собою детально вивчені процеси і алгоритми, впровадження яких залежить від наявності ресурсів, то вплив соціальних чинників на успішність реалізації не завжди підлягає однозначній оцінці в силу, наприклад, наявних національних і культурних традицій. В даний час сформувалося кілька національних шкіл управління проектами. Завдання українських керуючих проектами – виробити вміння використовувати накопичений світовий досвід з найбільшою користю.

Соціологічний підхід дозволяє виявити вплив на сучасні технології управління таких факторів, як стереотипи, що склалися управління, ставлення учасників до проектів, особливості уявлень про командну роботу. Необхідність соціологічного вивчення управління проектами та його застосування в Україні обумовлені сучасним етапом розвитку соціально-економічних відносин, коли після початкового етапу адаптації українських підприємств до ринкового середовища виникли проблеми впровадження нових технологій ефективного управління.

Інформаційні джерела знань про різні аспекти управління проектами поділяються на дві групи: спеціалізовані, присвячені проектного управління; соціологічні, що описують соціальні складові управлінського процесу в цілому і проектного управління, зокрема.

До першої групи належать матеріали, що стосуються загальних питань управління проектами. В першу чергу це міжнародні та національні стандарти управління проектами. Основним стандартом управління проектами сьогодні є PMBOK Guide 3–rd Edition американського інституту PMI. Питаннями впровадження управління проектами в Україні та створення національних стандартів активно займається Українська асоціація управління проектами – СОВНЕТ – UPMA [3].

Корпоративні стандарти, створювані на підприємствах, також є важливим інформаційним джерелом. Розробка корпоративних стандартів є завданням проектних менеджерів. У них містяться підходи і рішення по розробці та впровадженню методів управління проектами на підприємстві, що базуються на дотриманні основних положень традиційної методології управління проектами і на практичному досвіді. Однією з найбільш опрацьованих сфер застосування проектів виступає розробка програмного забезпечення.

Предметом дослідження в сфері проектного управління стала його технологічна складова, в той час як соціального аспекту приділяється недостатня увага. Накопичений вітчизняними і зарубіжними фахівцями теоретичний і практичний досвід з досліджуваної проблеми служить базою для концептуального аналізу формування і використання ефективних команд в проектній діяльності сучасних організацій.

Недостатня теоретична розробленість і реальні потреби організаційної та управлінської середовища пояснюють необхідність соціологічного аналізу процесу розвитку проектного управління в Україні. Такий аналіз дозволить:

- охарактеризувати процеси формування команд на українських підприємствах, як найважливішої складової процесу проектного управління;
- виявити проблеми, що виникають внаслідок розбіжності технологій управління, реально використовуваних українськими менеджерами, і ідеальними моделями, описаними концепцією управління проектами;
- класифікувати використовувані менеджерами практики управління підприємствами по мірі їх співвідносності з проектним управлінням, виділити основні типи проектів, що реалізуються на українських підприємствах;
- визначити основні соціально-психологічні бар'єри, що перешкоджають розвитку проектного управління в Україні;
- розробити комплекс рекомендацій щодо подолання соціальних бар'єрів розвитку проектного управління на українських підприємствах.

Процес командування на українських підприємствах має ряд характерних рис. Якщо розташувати характеристики фахівців, які приймаються на роботу, то крайніми точками будуть: довіра і особисте знайомство з персоною, яка приймає рішення з одного боку, і перелік наявних сертифікатів і прослуханих навчальних програм, з іншого боку. На сучасному етапі основними принципами формування команд є: підбір людей і формування команди за принципом особистого знайомства і довіри; запрошення фахівців відповідно до даних в CV, що мають достатню кількість сертифікатів і дипломів, які не свідчать, на жаль, про наявність практичних навичок в питаннях управління процесами.

В даний час, необхідно відзначити, факт особистого знайомства все ще залишається важливим, але недостатньою умовою для успішного працевлаштування. Проблеми, пов'язані з прийомом на роботу співробітників на підставі даних резюме мають місце, як правило, у великих містах з великою кількістю динамічно розвиваються організацій, і, отже, великою потребою в персоналі. Перелік високих позицій, займаних в організаціях, не є свідченням високої управлінської кваліфікації.

Основними проблемами застосування методів управління проектами в практиці українських менеджерів є: нечіткий розподіл функціональних обов'язків, в тому числі і через бурхливого розвитку (зростання) підприємства; недостатня теоретична підготовка персоналу, що управляє; відсутність формалізації процесів проектного управління.

До основних причин недостатньо ефективного застосування слід віднести відсутність системності та послідовності в процесах впровадження методів управління, зокрема інструментів управління проектами.

Співвіднесення діяльності українських менеджерів з методами проектного управління дозволило виявити п'ять типів стратегій управління підприємствами, які отримали такі умовні назви: традиційне проектно управління; стратегічні проекти; тактичні проекти; клієнтські і мережеві.

Основними напрямками подолання соціально-психологічних бар'єрів розвитку проектного менеджменту в Україні є усвідомлення керівництвом необхідності змін; зміна структури і методів управління; виявлення і спроба усунення не симптоми, а причин проблем; формалізація і переведення на наукові основи використання проектного управління; делегування самостійності і відповідальності керівників проектів, а також впровадження системи неперервної професійної освіти співробітників фірм.

Таким чином, незважаючи на те, що сьогодні проектно управління поки слабо поширене серед українських підприємств, за ним майбутнє. Проектне управління являє собою характерну рису лідерського положення підприємства на ринку. Проведене дослідження дозволяє розробити ряд рекомендацій, що сприяють підвищенню ефективності впровадження проектного управління на українських підприємствах. При впровадженні процедур управління проектами менеджери повинні: ознайомитися з теоретичним мінімумом, що стосується управління проектами; зіставити інструменти управління проектами з масштабами діяльності свого підприємства; визначити, які процеси будуть ставитися до проектів, і до яких процесам застосовні окремі елементи управління проектами; формалізувати процедуру реалізації проектів шляхом розробки і прийняття внутрішніх нормативних документів, що визначають порядок ініціації і завершення проекту, принципів формування команди проекту, а також повноваження керівника проекту.

Література

1. Петренко Н.О. Управління проектами: навчальний посібник / Н.О. Петренко, Л.О. Кустрич. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 244 с.;
2. Строкович Г.В. Управління проектами: Підручник для студентів екон. Спеціальностей / Г.В. Строкович; Нар. укр. акад. – Х.: Вид-во НУА, 2013. – 220 с.;
3. Фесенко Т.Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посібник / Т.Г. Фесенко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ; 2012. – 181 с.;

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Л.І. Чернишова, к.е.н., доцент

Т. Дімова, студент

Одеський національний політехнічний університет
м. Одеса

Сучасний динамічний світ водить на перше місце необхідність подальшого розвитку телекомунікаційної галузі, без якої сьогодні неможливо увести повноцінне функціонування будь-якої ланки нашого життя. Вона поєднує промисловість та сферу послуг із споживачами, укріплює ділові стосунки, надає можливість в системі реального часу контактувати з будь-яким регіоном світу. А інформація, отримана своєчасно – це конкурентна перевага сьогодення. Отже визначена галузь має стати однією із пріоритетних і важливих напрямків сучасного інноваційно-спрямованого розвитку економіки України та її інтеграції у глобальне інформаційне суспільство.